Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare, Tērgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimĕtŭ.

Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare, Tērgulŭ Inului Nr. 30.

Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat: în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. sĕu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔRŬ DE DUMINECĂ 25)

„Gazeta“ ese în fiă-care ḑi

Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.

Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
a administraţiune, piaţa mare, Tērgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. sĕu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 135.—Anulŭ LVI. Braşovŭ, Duminecă, 20 Iunie (2 Iulie) 1893.

Ce aşteptă poporulŭ dela conducĕtorii sĕi!

Braşovŭ, 19 Iunie v.

In faţa prigonirilorŭ şi asuprir													ilorŭ, ce pe ḑi ce merge suntŭ totŭ mai marĭ şi mai înăsprite, poporulŭ românŭ aşteptă aḑĭ dela conducĕtorii sĕi sfatŭ şi sprijinŭ, aşteptă ca ei sĕ-i dea mână de ajutorŭ.

Nu póte fi aşteptare, dorinţă şi pretensiune mai dréptă şi mai firéscă decâtŭ acésta.

Poporulŭ românŭ, întotdéuna bravŭ, lealŭ şi muncitorŭ, gata a'şĭ jertfi avere şi sânge pentru binele obştescŭ alŭ patriei sale, se întrébă cu îngrijire, că óre sórtea lui sĕ fiă ca sĕ totŭ sufere pe nedreptŭ, ca mereu sĕ se védă împiedecatŭ în mersulŭ desvoltării sale, ca dela puternicii ḑilei sĕ nu mai întêmpine pe tóte cărările decâtŭ urgiă, ură şi duşmăniă în contra limbei şi a naţionalităţii sale, ca sĕ ducă o viaţă amărîtă, urgisită şi umilită, tocmai într'unŭ timpŭ, când idea de libertate şi de egală îndreptăţire stăpânesce în aşa mare mĕsură spiritele tuturorŭ popórelorŭ Europei luminate?

Şi décă nu este scrisŭ în stele ca poporulŭ românŭ dintre Tisa şi Carpaţĭ sĕ cadă pradă patimei órbe, care a cuprinsŭ pe stăpânitorii sĕi în aceste clipite, ce trebue sĕ se întêmple, cum trebue sĕ lucreze şi sĕ se pórte elŭ, ca sĕ-şĭ croiéscă între marginile acestui imperiu o sórte mai bună, o posiţiă mai démnă şi mai respectată?

Este în dreptŭ fiă-care Românŭ a-şĭ pune acéstă întrebare, dér este cu deosebire în dreptŭ omulŭ din poporŭ ca în vremurile aceste grave şi primejdióse s'aştepte dela fruntaşii şi conducĕtorii naţiunei o îndreptare bună, fapte înţelepte şi energice în apĕrarea şi înaintarea binelui comunŭ naţionalŭ, este în dreptŭ sĕ-i védă puindŭ umĕrulŭ şi luptândŭ cu bărbăţiă în fruntea poporului pentru libertatea şi drepturile lui.

Fruntaşii şi conducĕtorii poporului la rêndulŭ lorŭ, trebue sĕ-şĭ dea séma, décă, în nisce impregiurărĭ, când i se impune acestui bravŭ poporŭ o luptă de rassă atâtŭ de înverşunată, au făcutŭ şi facŭ destulŭ datoriei lorŭ şi aşteptărilorŭ juste, ce le pune poporulŭ întrînşii, orĭ nu?

Orĭ încătrău privimŭ, vedemŭ o mulţime de rele încuibate în sînulŭ nostru prin negligenţa orĭ chiar vina nóstră, vedemŭ posiţiunĭ perdute, pagube şi neajunsurĭ marĭ pricinuite prin neînţelegerile şi certele dintre noi evdemŭ nenumĕrate slăbiciunĭ, invidii şi ambiţiunĭ personale, carĭ ne împiedecă în lucrarea nóstră de apĕrare şi ne facŭ cu neputinţă de-a desfăşura o resistenţă puternică pentru drepturile nóstre încălcate.

Datu-şi-au sémă fruntaşii şi conducĕtorii poporului nostru de aceea, că de unde isvorăscŭ aceste miseriĭ, carĭ ne îngreunéză lupta şi ne ameninţă cu perire în faţa duşmanului? Gânditu-s'au ei cu destulă seriositate cum şi pe ce cale sĕ stêrpéscă relele încuibate în sînulŭ nostru, ca sĕ putemŭ ajunge la acea întărire şi consolidare interióră, de care n'amŭ avutŭ nicĭ-odată aşa mare lipsă ca tocmai acuma?

Se vorŭ fi gânditŭ unii, alţii, însĕ nu. Acestora, carĭ trăescŭ mai multŭ împinşĭ de valurĭ, fără a avé consciinţa tare despre datoria şi chiămarea lorŭ, le spunemŭ, că isvorulŭ tuturorŭ neajunsurilorŭ, de carĭ suferimŭ înăuntrulŭ cetăţii nóstre, este *nesinceritatea* — a ḑice una şi a face alta, a te da şi a te făli ca Românŭ şi naţionalistŭ bunŭ şi a sĕvêrşi apoi, fiă pe faţă, fiă pe ascunsŭ, fapte neromânescĭ, nedemne şi păgubitóre pentru naţiune, pentru ţăria şi unirea ei.

Şi de acestŭ mare păcatŭ se facŭ vinovaţĭ toţĭ câţĭ în marea nóstră causă naţională, unde este vorba de binele obştescŭ alŭ tuturorŭ, se conducŭ de patimĭ micĭ; de acestŭ păcatŭ de mórte naţională se facŭ vinovaţĭ toţĭ câţĭ uitându-şĭ de datoria, ce o au către obştea românéscă, se înalţă pe ei, cu poftele şi interesele lorŭ vremelnice, mai pre susŭ de interesele marĭ generale ale naţiunei şi mai bine riscă a le sacrifica pe aceste, decâtŭ a se stăpânĭ şi abnega.

In momente grave, cum suntŭ acele, ce le străbatemŭ, trebue însĕ sĕ dispară tóte patimile şi uneltirile slabe dintre noi. Unŭ singurŭ cugetŭ trebue sĕ unéscă pe toţĭ luptătorii pentru drepturile poporului, cugetulŭ bărbătescŭ şi cinstitŭ, de a ajuta causei naţionale şi de a se abnega pentru salvarea ei. Dinaintea acestui scopŭ măreţŭ trebue sĕ se dea îndĕrĕtŭ tóte patimile şi preocupaţiunile personale şi sĕ facă locŭ lucrării serióse, înţelepte şi desinteresate puse numai şi numai în serviciulŭ causei naţionale.

Eată ce aşteptă şi este în dreptŭ sĕ aştepte aḑĭ poporulŭ românŭ dela frantaşii şi conducĕtorii sĕi.

Prigonirile. Góna în contra Românilorŭ e totŭ mai turbată. Pentru tipărirea şi rĕspândirea *Replicei* studenţilorŭ universitarĭ românĭ din Austro-Ungaria au şi fostŭ citaţĭ la procesŭ de presă în Cluşiu, la 26 Iulie n. c., d nii Drd. Aurelŭ *Popoviciu* din Gratz, Nic. *Romanŭ* comptabilŭ în Bistriţă şi Eugen *Brote*, proprietarŭ în Sibiiu.

— Stăpânii ḑilei nu se mulţămescŭ acum numai cu Românii „căputaşĭ“, ci vorŭ sĕ găséscă cu orĭ-ce preţŭ „agitatorĭ“ şi între ţĕranii românĭ. *Doţu Ionŭ a lui Todorŭ* din Valea-bradŭ este acusatŭ pentru „aţiţare la ură în contra Maghiarilorŭ“, pentru că ar fi ḑisŭ printre paharĕ: „Sĕ trăiéscă Românii! Josŭ cu Maghiarii, căcĭ şi aşa în curêndŭ îi vomŭ prăpădi! Trebue omorîţĭ, ca sĕ nu rĕmână nicĭ de sĕmênţă!“ etc. Deşi martorii au dovedit, că badea Doţu beuse mult rachiu, şi deşi elŭ nu-şĭ aduce aminte sĕ fi ḑisŭ acele vorbe, totuşĭ e trasŭ în judecată şi citatŭ pe ḑiua de 10 Iulie n. la procesŭ în Bradŭ.

— Despre revoltătórea vĕrsare de sânge dela Scărişóra aflămŭ, că au fostŭ împuşcaţĭ pe la spate şépte păstorĭ românĭ, carĭ păziau vitele în munte. Păzitorii de pădure ungurĭ năvăliră în timp de nópte asupra lorŭ ca sĕ le ia vitele, sub cuvêntŭ, că păşunarea e oprită. Păstorii însĕ se împotriviră şi de aci conflictulŭ. Foile maghiare minţescŭ, când susţinŭ, că Românii s'ar fi rĕsvrătitŭ asupra Ungurilorŭ.

FOILETONULŬ „GAZ TRANS.“

Unŭ norocosŭ — nefericitŭ.

(Copiă de pe natură.)

Se mai póte şi una ca asta, ca cine-va norocosŭ fiindŭ sĕ fie totuşĭ nefericitŭ? Nu ţi-ar veni a crede, şi totuşĭ e aşa, după cum, bunule cetitorŭ, te vei convinge din cele următóre.

In partea cea mai mănósă a văii Someşului mare din Ardealŭ stă comuna *Stejerişŭ*, chiar în mijloculŭ unui şesŭ frumosŭ şi roditorŭ, adăpatŭ de rîulŭ Someşŭ şi de-o vălcică, ce vine despre méḑă-nópte, din partea Cibleşului. Câtŭ e din comună şi până 'n Someşŭ nu ţi-se mai satură ochii privindŭ bogatele darurĭ ale naturei; bucate de totŭ soiulŭ, fênaţe alese, icĭ colea câte unŭ micŭ lacŭ cu raţe şi gâsce sĕlbatice. Hotarulŭ întregŭ e unŭ covorŭ din cele mai minunate.

Din comună spre méḑă-nópte se înalţă unŭ micŭ deluţŭ — *Delulŭ viilorŭ*, — bogatŭ în róde bune şi felurite. Dealulŭ viilorŭ merge crescêndŭ spre munte, acoperitŭ de tufe deosebite, ér dela unŭ locŭ e acoperitŭ de pădurĭ de stejarŭ. Póte de aci a şi venitŭ numele comunei *Stejerişŭ*.

Streinii, carĭ trecŭ p'aci, toţĭ ḑicŭ cu unŭ glasŭ, că locuitorii Stejerişului suntŭ din cei mai norocoşĭ locuitorĭ ai pămêntului. Şi cu dreptŭ cuvêntŭ, căcĭ norocosŭ e dóră omulŭ, care-i pusŭ de Dumneḑeu sfântulŭ pe unŭ câmpŭ roditorŭ, unde cu muncă puţină, adună ródă multă.

Şi hotarulŭ acesta frumosŭ şi mare aḑĭ mai totŭ e alŭ micilorŭ proprietarĭ, Românĭ şi Ungurĭ, şi sĕptĕmâna tótă, de Lunĭ diminéţa până Sâmbătă séra, tótă e a lorŭ, numai Dumineca au de-a o cinsti lui Dumneḑeu sfântulŭ, ca sĕ le dea sănĕtate în óse şi minte 'n capŭ.

Acu-sŭ patru-ḑecĭ şi atâţia de anĭ, când în urma rĕşmiriţei, se făcŭ slobodia ţĕranilorŭ din lanţurile domnilorŭ de pămêntŭ. Nu era atuncĭ în comuna Stejerişŭ nicĭ unŭ omŭ în stare bună, ca *Ionŭ Lungulŭ*. Scăpase dela domnĭ cu o sórte de 32 jugĕre de pămêntŭ şi ţinea vite ca nime pe valea Someşului. Boii lui erau ca cei săsescĭ, caii lui jurai că-sŭ de cei unguresci, de pe pustă; apoi avea turmă de oi ca Bârsanii şi porcĭ mulţĭ şi graşĭ ca Armenii. Casa lui era aşeḑată chiar în fruntea pieţei, că se sciţĭ, Stejerişulŭ e o comună mare, unde se ţinŭ câte-va têrgurĭ pe anŭ şi în fiă-care sĕptĕmână o ḑi de mărturiă, — este déră unŭ opidŭ Stejerişulŭ şi chiar în fruntea pieţei era casa lui Ioanŭ Lungulŭ, cea mai frumósă în acele vremĭ.

Şi avea Ioanŭ Lungulŭ trei odrasle dela nevasta lui: două fete şi unŭ feciorŭ, pe care-şĭ puse gândulŭ sĕ-lŭ facŭ domnŭ. Numele lui era Ioanŭ, dér spre desmierdare îi ḑiceau *Nuţu*. Scia badea Ioanŭ că pe Nuţu domnŭ nu-lŭ póte face până nu l'a învĕţa carte. Decĭ îlŭ trimise la şcóle şi-lŭ ţinŭ la învĕţătură patru anĭ încheiaţĭ.

Acum era Nuţu junişanŭ şi spuse tatălui sĕu, că tóte învĕţăturile le-a gătatŭ. Amŭ póte trăi după învĕţătură, s'a pune mai întâiŭ dascălŭ, apoi peste câţĭ-va anĭ va încăpé notarăşŭ, orĭ popă, şi atuncĭ cineva mai fi ca elŭ?

Cine era acum mai fericitŭ, decâtŭ badea Ioanŭ? Cu cheltuelile pe la şcolĭ a gătatŭ, fetele-i suntŭ de mĕritatŭ, ér feciorulŭ în ajunulŭ de a se face domnŭ? Puteai prinde iepurĭ cu badea Ioanŭ, aşa mergea de voiosŭ, aşa spunea la toţĭ vecinii de cu voiă bună, că Nuţulŭ a gătatŭ şcólele şi că acum se face dascălŭ, apoi peste câţĭ-va anĭ notareşŭ, orĭ popă.

Elŭ credea adecă totŭ ce-i spunea Nuţulŭ. Nu scia, că scumpulŭ lui copilŭ n'a gătatŭ tóte şcólele, ci că de dragulŭ fetelorŭ